

?чпочмаклы фронт хатлары. Яшьли вафат булганнарны к?тк?н аналарны?, яшь килеңн?рне?, ятим калганнарны? к?пме кайнар яшъл?рен, ?мет тулы к?з нурларын, сагыш-мо?нарын ?зл?рен? се?дерг?н бу хатлар. Сугыштан ?йл?неп кайта алмаган якыннарын к?теп саргайган апалар, ?бил?р, балалар кебек, хатлар ?зл?ре д? саргаеп бетк?нн?р. Ачы х?ср?тк? ?лл? к?газь чыдамаганмы, ?лл? еллар шулай р?химсез булганмы – хатлар нык таушалган, урыны бел?н укып булмаслык х?лг? килг?нн?р. Б?ек Ватан сугышы кырларында Илен саклаган батыр улларыннан ??м ?тил?ренн?н “сугыштан» хатлар...Зур ышаныч ??м шатлык бел?н к?тк?н туганнары шул ?чпочмаклы хатларны. Хат килде ик?н – ис?н! ??м киресенч?, туган йорттан алган хат ??м догалар Ватан ?чен к?р?шк?н солдатларны? рухын к?т?рг?н, аларны саклаган. Сугыш солдатына шундый тер?к шул вакыт бигр?к кир?к булган. Бу ?чпочмаклы хатлар, окоптан булсалар да, туганнарына бик кадерле булуларын иск? т?шерг?нн?р.

Кара кайгы кошы булып очып т?ш? Сулеймановлар ?ен? кайгылы х?б?р: 1943нче елны Харьков ?чен барган каты сугышта батырларча Х?лил Х?с?н улы Сулейманов вафат булды. ?ти-?нисе ??м тагы ике туганы ?чен к?т?ргесез кара кайгы булды бу х?б?р. Б?ек Ватан сугышындагы ?и??г? тизд?н 70 ел тула, ? яралардан ?аман кан тама...

Х?лил Х?с?н улы Сулейманов ?и?? ?чен гомерен куйган. Д?ньяда 20 ел гына яш?п ?лгер? ул. 1941нче елны? июнь аенда кил?к?кк? планлаштырган эшл?ре тормышка ашар дип уйлаган Х?лил Х?с?н улы. Аша, ник ашмаска тиеш инде! ?ле ген? урта м?кт?пне т?мамлаган, тимер юл училищесында белем алырга ?ыена – якты кил?ч?кк? хыялы... хыял булып кына кала. К?чле, сау-таза, яшьлек ялкыны янып, к?кр?п торган чак. ?мма гомер кич?рг? вакыт кына калмый. Х?терл?рд? ул м??ге яшь булып кала. М??гелек ист?лекк? - мемориал м?рм?рд?ге язу ??м туганнарына сугыш кырыннан язган бернич? хаты гына бар.

Сугыштан хат. Кабат-кабат укылудан таушалып бетк?н ул хатлар. Республикабыз архив хезм?тк?рл?ре сугыштан язган хатларны ?ую бел?н шогыльл?н?л?р. “Сугыштан хат” проектында Кадошкино муниципаль архивы да катнаша. Х?лил Х?с?н улыны? бертуганы Равил Х?с?н улы Сулеймановны? кызы Наил? Равиловна Андреева ?тисене? гаил?л?ренд? сугышта вафат булган Х?лил агасын ??рвакыт иск? алынган х?теренд?. «...Ул бит яш?п т? ?лгерм?де», - дип ?рни аны? й?р?ге. ??р ?и?? к?не - Сулеймановлар гаил?се ?чен шатлык ??м ачы яшь к?не. Алар ?и??не? хакын яхшы бел?л?р. Х?лил сугыш турында бик аз язган. Сугыш солдаты к?нн?ре ачы, авыр була. Башта Х?лил Х?с?н улы Рязань ?лк?сенд? яшь сугышчы курслары ?т?. Артиллерия взводы командиры була. ?ле

бернич? юллык хатында сугышта солдатлар кыю к?р?ш?: ?и?? обязательно “безне? якта» булыр ??м аны? ?чен «со?гы с?гатебезк?ч? сугышырбыз» дип язып ?иб?р?. Х?лил Х?с?н улы Сулейманов со?гы антына тугры булып кала: 20 яшьлек артиллерия взводы командиры батырларча вафат була. ??рвакытта ист? ул. Х?тер м??гелек. Музейларда, архивларда, кемн?р-не?дер ?йл?ренд? гаил? ядк?ре булып сакланадыр сугыш хатлары. Балаларга, оныкларга, инде оныкларны? балаларына бер ген? тапкыр да к?рми калган ?тил?ренн?н, бабаларыннан, д?? бабаларыннан с?лам, ядкарь, васыять алар. Ватан ?чен япъ-яшь башларын салган ир-егетл?рне? яши алмый калган гомерене? д?вамы алар. Инде тарихка к?чеп барган сугышны? тетр?ндергеч авазы алар. Без ул авазны ишетерг?, тоярга, а?ларга тиеш. Гомерне? кадерен бел? ?чен. Яш??не? ямен тою ?чен. Явызлыкларга каршы тору ?чен. Кеше гомерене? кыймм?тен а?лау ?чен. ??м... Кеше булу ?чен!

Н.Х?лил